

**Memorandum of Understanding on
Unbundling of Gas Transmission
System Operator between
the Supervisory boards of
NATIONAL JOINT-STOCK
COMPANY "NAFTOGAZ OF UKRAINE"
(Naftogaz) and PUBLIC
JOINT STOCK COMPANY
"MAHISTRALNI GAZOPROVODY
UKRAINY" (MGU)**

Kyiv, 24 July 2018

WHEREAS

1. Pursuant to the Law of Ukraine on the Natural Gas Market and the July 2016 Plan on Unbundling of PUBLIC JOINT STOCK COMPANY "NATIONAL JOINT-STOCK COMPANY "NAFTOGAZ OF UKRAINE", MGU has been created as the future gas transmission system operator. In parallel, Naftogaz has launched preparation works, including an in-depth assessment of assets and contracts by PricewaterhouseCoopers and implementation of a lean TSO organizational unit (comprising all core TSO functions as defined by PricewaterhouseCoopers) as a separate organizational entity within JSC Ukrtransgaz (*Ukrtransgaz*).
2. Naftogaz and MGU Supervisory boards agree that the outcome of the Stockholm arbitration between PJSC "Gazprom" (*Gazprom*) and Naftogaz would create substantial financial risks under the existing Gazprom – Naftogaz transit contract if Naftogaz or Ukrtransgaz were to lose control over the assets associated with transit without Gazprom's consent. This may defer any possibility of complete ownership unbundling to 1 January 2020.

**Меморандум про взаєморозуміння щодо
відокремлення оператора газотранспортної
системи (анбандлінгу) між Наглядовими
радами Національної акціонерної компанії
"Нафтогаз України" (далі – Нафтогаз) та
ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО
ТОВАРИСТВА "МАГІСТРАЛЬНІ
ГАЗОПРОВОДИ УКРАЇНИ"
(далі – МГУ)**

м. Київ, 24 липня 2018 року

БЕРУЧИ ДО УВАГИ, ЩО

1. Згідно із Законом України "Про ринок природного газу" і Планом реструктуризації публічного акціонерного товариства "Національна акціонерна компанія "Нафтогаз України", затвердженим у липні 2016 року, МГУ було утворено як майбутнього оператора газотранспортної системи. Нафтогаз одночасно розпочав підготовчі роботи, в тому числі поглиблений аналіз активів і контрактів із залученням компанії "PricewaterhouseCoopers" і створення структурної одиниці для виконання функцій оператора ГТС (включає всі ключові функції оператора ГТС, визначені компанією "PricewaterhouseCoopers") у якості відокремленого підрозділу в складі АТ "Укртрансгаз" (далі – Укртрансгаз).
2. Наглядові ради Нафтогазу та МГУ погоджуються з тим, що за підсумками арбітражних спорів між ПАТ "Газпром" (далі – Газпром) і Нафтогазом, які розглядались трибуналом при Арбітражному інституті Торгової палати м. Стокгольма, у разі втрати Нафтогазом або Укртрансгазом контролю над активами, які використовуються для транзиту, без згоди Газпрому можуть виникнути значні фінансові ризики в рамках чинного контракту на транзит між Газпромом і Нафтогазом. Це може

завадити завершенню відокремлення оператора ГТС за моделлю ОУ до 1 січня 2020 року.

3. Naftogaz and MGU Supervisory boards both set as the first priority the continuous operational efficiency of gas transmission and the need to guarantee security of supply for Ukrainian gas customers and assure uninterrupted transit of gas to Europe.
3. Наглядіві ради Нафтогазу та МГУ визначають першочерговим пріоритетом безперервну ефективність діяльності з транспортування газу й необхідність гарантувати українським споживачам надійність постачання газу та забезпечити безперебійний транзит газу в Європу.
4. The purpose of this Memorandum of Understanding is to set out the common understanding of Naftogaz and MGU as to the process and interim steps to be undertaken to achieve the goal of the TSO ownership unbundling in full compliance with relevant EU and Ukrainian laws.
4. Мета цього Меморандуму про взаєморозуміння полягає у визначенні Нафтогазом і МГУ загального розуміння цього процесу та проміжних заходів, які необхідно буде вжити для реалізації відокремлення оператора ГТС за моделлю ОУ, цілковито дотримуючись відповідного законодавства ЄС і України.

JOINT ASSESSMENT AND AGREED SPIL'NA OSHCHINKA TA UZGOZHENI PRINCIPLES

5. Naftogaz and MGU Supervisory boards agree that further preparation of the TSO unbundling would rely on the work already done by Naftogaz management over the last few years. They also agree that substantial work shall be actively pursued in order to complete the unbundling process by 1 January 2020, when MGU is deemed to become the unbundled TSO. It is agreed that the unbundling shall comprise all core TSO functions to enable MGU to be successfully certified.
5. Наглядіві ради Нафтогазу та МГУ погоджуються з тим, що подальша підготовка відокремлення оператора ГТС буде ґрунтуватися на роботі, яка вже виконана керівництвом Нафтогазу протягом останніх кількох років. Також вони погоджуються з тим, що необхідно активно продовжувати виконання суттєвої роботи, щоб завершити процес відокремлення до 1 січня 2020 року, коли МГУ вважатиметься відокремленим оператором ГТС. Погоджено, що відокремлення діяльності з транспортування газу охоплюватиме всі ключові функції оператора ГТС, з метою забезпечення успішної сертифікації МГУ.
6. Naftogaz and MGU Supervisory boards agree to work collaboratively to make the unbundling happen and underline the corporate responsibility of each entity:
 - Until the end of 2019, Naftogaz Group will be the owner of the TSO and will retain all human and financial resources associated with it. As such, it will be responsible for all internal preparation works for the unbundling and the allocation of enough resources to prepare the effective transfer of the TSO as of 1 January 2020. For the avoidance of doubt, all related decisions to be taken within Naftogaz will be the responsibility of Naftogaz.
 - До кінця 2019 року оператор ГТС входить до складу Групи Нафтогаз, яка зберігатиме за собою всі відповідні людські та фінансові ресурси. Таким чином, вона буде нести відповідальність за всі внутрішні підготовчі роботи для відокремлення оператора ГТС та виділення достатніх ресурсів для підготовки ефективної передачі активів оператора ГТС 1 січня 2020 року. Для уникнення непорозумінь, Нафтогаз буде нести відповідальність за всі відповідні рішення, прийняті в межах Нафтогазу.
6. Наглядіві ради Нафтогазу та МГУ погоджуються спільно працювати задля реалізації відокремлення оператора ГТС та наголошують на відповідальності кожної з компаній:

- MGU will have no active operational role as a TSO until the end of 2019 but it is responsible for completing all preparations and being able to operate as a TSO as of 1 January 2020. It will implement high-standard anti-corruption and corporate governance practices and prepare the certification process of MGU.

7. To that end:

- On [1 August 2018], Naftogaz will appoint MGU Supervisory board members as advisors to the Naftogaz Supervisory board Ethics and Unbundling Committee (*the Committee*) and will compensate them for this work in line with the terms and conditions of their contracts with MGU as Supervisory board members (MGU will consequently suspend this remuneration).
- Committee meetings will be at least every 3 months.
- Naftogaz will share within the Committee all required information to monitor the progress in the unbundling preparation works and to allow a smooth transition at the end of 2019.
- It will consult MGU advisors at least on such matters that may have consequences on the future organization or operation of the TSO.
- Naftogaz together with MGU will periodically inform the Energy Reform Coordination Council on progress of the unbundling process.

8. In the interim period until the end of 2019, Naftogaz Supervisory board will consult with the MGU Supervisory board regarding all major decisions taken under Naftogaz negotiating leadership that may span after 2020, including but not limited to future transit contracts with Gazprom and other shippers, potential engagement with foreign partners regarding TSO activities and major restructuring and investment decisions affecting the TSO operation. MGU will consult with Naftogaz on any tentative agreement with foreign partners that may start before 2020.

- До кінця 2019 року МГУ не провадитиме активну операційну діяльність оператора ГТС, але буде нести відповідальність за підготовку та виконання функцій оператора ГТС з 1 січня 2020 року. МГУ запровадить передову практику боротьби з корупцією та корпоративного урядування, а також здійснить підготовку до процесу сертифікації.

7. У зв'язку з цим:

- [1 серпня 2018 року] Нафтогаз призначить членів Наглядової ради МГУ радниками Комітету з питань етики та відокремлення діяльності з транспортування природного газу Наглядової ради Нафтогазу (далі – Комітет) та відшкодуватиме їм вартість послуг відповідно до умов контрактів, укладених між ними як членами Наглядової ради та МГУ (МГУ, відповідно, призупинить виплату цієї винагороди).
- Засідання Комітету будуть проводитись принаймні кожні 3 місяці.
- Нафтогаз надаватиме Комітету всю необхідну інформацію для здійснення контролю за виконанням підготовчих робіт для відокремлення оператора ГТС і забезпечення плавного переходу до кінця 2019 року.
- Він звертатиметься за консультаціями до радників із МГУ принаймні з тих питань, які можуть мати наслідки для майбутньої організаційної структури чи функціонування оператора ГТС.
- Нафтогаз спільно з МГУ періодично інформуватимуть Координаційну раду з питань проведення реформ у паливно-енергетичному комплексі про статус реалізації процесу відокремлення.

8. Протягом перехідного періоду до кінця 2019 року Наглядова рада Нафтогазу буде звертатися за консультаціями до Наглядової ради МГУ стосовно усіх ключових рішень, прийнятих за результатами переговорів на чолі з Нафтогазом, які можуть мати наслідки після 2020 року, включаючи, але не виключно, стосовно майбутніх контрактів на транзит газу з Газпромом та іншими постачальниками, потенційного залучення іноземних партнерів до управління діяльністю оператора ГТС, а також важливих рішень щодо реструктуризації та

інвестування, які можуть вплинути на функціонування оператора ГТС. МГУ буде звертатися за консультаціями до Нафтогазу стосовно будь-яких попередніх угод із іноземними партнерами, які можуть набрати чинності до 2020 року.

Clare Spottiswoode, Chairperson of the **Клер Споттсвуд**, Голова Наглядової ради
Naftogaz Supervisory board **Нафтогаз**

Walter Boltz, Chairman of the MGU
Supervisory board

Вольтер Болц, Голова Наглядової ради МГУ

